

Het Konvooi

Protestantse Gemeente Schiermonnikoog

Kerkdiensten in juli en augustus

De ochtenddiensten worden in deze maanden in het COS gehouden, Langestreek 23, met uitzondering van zondag 21 juli. Op die dag zal de dienst gehouden worden in de Got Tjark. De zomerzondagavondvieringen worden gehouden in de Got Tjark.

7	Ds. N.J. van Rijswijk	
14	Kerkdienst	
21	Ds. N.J. van Rijswijk	10:00 uur in Got Tjark
	Zomerzondagavondviering	19:15 uur
28	Ds. D. Van Veen uit Assen	10:00 uur
	Zomerzondagavondviering	19:15 uur

Augustus

4	Ds. N.J. van Rijswijk, viering H.A.	10:00 uur
	Zomerzondagavondviering - Taizé	19:15 uur
11	Ds. N.J. van Rijswijk	10:00 uur
	Zomerzondagavondviering	19:15 uur
18	Ds. N.J. van Rijswijk	10:00 uur
	Zomerzondagavondviering	19:15 uur
25	Ds. D. Steenks uit Wemeldinge	

Kindernevendienst en oppas in de zomermaanden:
met ingang van zondag 14 juli, en op de vijf volgende zondagen.

Zomerzangavond op dinsdag 6 augustus,
om 20:15 uur, in de Got Tjark.
samen zingen van bekende en minder bekende liederen uit
het christelijk liederenrepertoire.

De vijf zomerzondagavondvieringen ontleen thema's aan een lied dat Ramses Shaffy hartstochtelijk heeft gezongen:

*Zing, vecht, huil, bid, lach, werk en bewonder
Niet zonder ons.*

In de eerste viering staat het woord ZING centraal, in de tweede het woord VECHT, in de derde BID, in de vierde LACH en in de vijfde WERK EN BEWONDER. De groep die deze vieringen voorbereidt heeft bij elk van de woorden een Bijbelgedeelte gevonden en andere liederen en gebeden.

De vieringen worden gehouden op 21 en 28 juli, 4, 11 en 18 augustus. In de viering op 4 augustus worden liederen uit Taizé gezongen. De liederen van Taizé kenmerken zich door de concentratie op één of twee regels, die diverse malen achtereen worden in- en uitgezongen. Hierdoor kan een meditatieve werking van de tekst ontstaan bij de zangers en de toehoorders.

Taizé ligt in Frankrijk, in het zuiden van Bourgondië. Daar stichtte Frère (Broeder) Roger in 1940 een internationale, oecumenische gemeenschap. De broeders hebben zich voor het leven verbonden om materiële en geestelijke goederen te delen, om celibatair en in grote eenvoud te leven. Nu telt de gemeenschap van Taizé een honderdtal broeders van katholieke en protestantse afkomst, uit meer dan vijftientig landen. Centraal in het dagelijks leven van Taizé staan de drie gemeenschappelijke gebedstijden. De broeders leven alleen van hun werk. Zij nemen geen giften of geschenken aan voor zichzelf.

Vacantie maanden

In de maanden juli en augustus hebben veel mensen gelegenheid om vakantie te houden. Voor de een bestaat vakantie voornamelijk uit niets doen, vrij zijn van verplichtingen, terwijl voor mensen die werken in de HORECA, in winkels, bij veerdienst en vervoer, schoonmaakbedrijven, en boerderijen, deze tijd de drukste tijd van het jaar is. Om in de druk van soms veeleisende vacantiëvierende gasten, en bij hoge zomerse temperaturen, toch steeds gelijkmoedig en vriendelijk te blijven, kan dit een doel worden dat je jezelf meerdere keren per dag moet stellen...Vrede en alle goeds toegewenst in uw rusten en in uw werken !

Hier volgen een paar stukjes ‘ernst en humor’ om thuis te lezen of mee te nemen op uw reis. Niet alleen het lichaam maar ook de geest wil zo nu en dan ‘de accu’ opladen, nietwaar.

Gegroet het lieve leven

Gegroet het lieve leven,
al wat geboren is,
en die het heeft gegeven
sinds mensenheugenis.

Gegroet de lieve aarde,
die onze voeten draagt:
onschatbaar is haar waarde,
zij voedt ons ongevraagd.

Gegroet de zonnestralen,
onmisbaar licht en vuur,
die ons uit ontij halen,
uit nachten koud en guur.

Gegroet het bruisend water,
steeds onderweg naar zee.
Het zingt voor nu en later:
Wie stroomt er met mij mee?

Gegroet het lieve leven,
uit water, grond en licht,
en die eraan wil geven,
een menselijk gezicht.

Jan van Opbergen

De weg van de stilte

Vroeger dacht ik dat ik moest veranderen
dat ik alles anders moest doen.
in verandering ligt iets gewelddadigs.
ik wil veranderen omdat ik niet goed ben zoals ik ben.
Herscheppen is milder.
Alles mag er zijn, en alles wil herschapen worden.

Herscheppen betekent dat het essentiële
door het niet-essentiële heen breekt,
dat de persoon begint te stralen
die God met mij heeft bedoeld.
Juist op oudere leeftijd merken wij
dat we niet meer veel kunnen veranderen,
dat we menig ideaal niet zullen bereiken.
dan is herschepping de geestelijke weg bij uitstek.

Wat wij van onszelf weten
en ook wat wij niet zien
kan herschapen worden.

Anselm Grün

Reistabletten gekocht
maar ze helpen niet
heb er nu al zes genomen
en zit nog steeds thuis

Een combinatie van heilige ernst en humor weet G. Reve te leggen in zijn Reisgebed. Hij is wars van gebeden waarin mensen van alles voor zichzelf vragen en komt tot de onderstaande woorden waarin hij vanuit vol vertrouwen bidt, dat hij toch vooral anderen geen kwaad of schade zal berokkenen. Hiermee is een belangrijke eerste stap gezet voor ieder die op weg gaat.

‘O God, ik sta op het punt, op reis te gaan.
Ik weet niet, of het misschien mijn laatste reis is.
Ik wil U liefhebben.
Ik hoop dat ik onderweg niemand enig ongeluk
of ander kwaad zal berokkenen.
Ik wil proberen niet, of veel minder te drinken.
Ik weet dat ik, of ik veilig zal aankomen,
dan wel onderweg verwonding, ziekte
of dood zal vinden, altijd U toebehoor.
Want in leven en sterven zijt Gij in mij en ik in U.
Ik ga nu weg.
Vaarwel God.’

christen en moslim - vervolg - deel 2 van 3

In een reeks van drie overdenkingen gaan we in op de drie hoofdbezwaren die herhaaldelijk door aanhangers van de Islam worden ingebracht tegen het christelijk Geloof. In de vorige aflevering van Konvooi gingen we in op het bezwaar dat Jezus Zoon van God genoemd wordt. In deze overdenking willen we stil staan bij de Drie-eenheid. Op 16 juni vierde de Kerk het feest van de Drie-eenheid van God. Door over God met drie begrippen te spreken (Vader, Zoon, Geest) beoefent de Kerk geen hersengymnastiek voor gevorderden maar probeert Zij-

heel nauwkeurig en ter zake iets te zeggen over datgene wat haar is overkomen, beter gezegd, probeert Zij iets te zeggen over God.

In de eerste overdenking schreef ik u dat ik voor het doordenken en formuleren van deze centrale geloofs-begrippen veel dank verschuldigd ben aan mijn vriend, Ds. Dr. P.J. Huiser, verbonden aan de Vredeskerk in Nijkerk. Ik herhaal het want het geldt voor deze aflevering niet minder.

Ter zake. In de ogen van aanhangers van de Islam, maar ook in de ogen van evenzoveel christelijke gelovigen, lijkt het wel alsof het Christelijk Geloof zegt één God te kennen maar er ondertussen drie op na te houden. Alsof het drie ‘persoonlijkheden’ zijn die zich min of meer onafhankelijk van elkaar met mensen bemoeien. God als Vader. God als Zoon. God als Geest. Waarbij het geloof in God als Vader nog vrij algemeen door mensen wordt gedeeld. Het geloof in God als Zoon wordt wenselijk geacht, en het geloof in God als (Heilige) Geest wordt door velen gezien als iets voor de fijnproevers.

Voor de goede orde: het hele begrip “drie-eenheid” komt niet voor in de bijbel. Het is een term uit later tijd om duidelijk te maken hoe God de Vader, de Zoon en de Geest bij elkaar horen.

Het spreken over God met drie onmiddellijk met elkaar samenhangende woorden maakt meteen duidelijk dat wij niet hoeven te speculeren over wie God voor ons is. Wij hoeven ons niet af te vragen of we niet toch drie goden hebben, want wij kunnen nu vanuit de Bijbelse teksten heel nauwkeurig iets zeggen over hoe God aan ons verschijnt, als Vader, als Zoon en als Heilige Geest.

Wij weten van 'God' niet meer dan dit, wat in dit éne leven van Jezus Christus heeft plaats gevonden, en wat het effect daarvan is geweest.

Het effect, de uitwerking op mensen noemen we 'Geest'. Buiten dit gebeuren om is niets zinvols over God en mens te zeggen.

Dat wordt allemaal hypothese en fantasie, projectie. Door nauwkeurig in de teksten na te gaan hoe God ter sprake wordt gebracht- als de God die ons aanspreekt- worden we betrokken in een gebeuren waarin wij onze plaats en taak zullen vinden in dit leven.

Met Pinksteren vieren wij dat God 'effect' heeft op Jezus en dat dit ook ons niet ongemoeid laat. Het trekt wijde kringen. Alle volken en talen vallen binnen de cirkel. Op onze beurt zal onze aandacht met warmte uitgaan naar mensen, planten en dieren en hun 'vrede', hun welzijn.

Voor veel mensen is de Heilige Geest iets vaags.

Vermoedelijk denken ze aan 'geesten', onzichtbare magische krachten. Of ze denken aan christelijke kringen die claimen dat je bij hen moet zijn om iets van de Geest te beleven. dat komt inderdaad voor: mensen die in een extase raken en van enthousiasme in tongen spreken. Het vallen. In trance vreemde klanken uitstoten.

De apostel Paulus weet er ook van, maar heeft er niet veel mee op. Het is alleen zinvol wanneer iemand die vreemde klanken zo vertaalt dat ze ten dienste staan van de gemeenschap. (1 Korinthiërs 14: 4, 5)

Zinvoller lijkt het mij te kijken naar het verhaal dat Lucas vertelt over Jezus die door de uiteenwerper (Naardense bijbel) of de duivel (NBV) wordt verzocht in de woestijn. Jezus is vol van de Heilige Geest wanneer hij de woestijn intrekt. Hij heeft honger. De uiteenwerper daagt hem uit om brood te maken van de stenen die er liggen.

Jezus is toch 'Zoon van God'....Jezus antwoordt: "Niet bij brood alleen zal de mens leven".

Dan wordt Jezus verzocht de macht over de hele wereld te aanvaarden, en die macht krijgt Jezus wanneer hij buigt voor de uiteenwerper. Jezus zegt: "Er staat geschreven: buigen zul je voor de Heer, je God, en alleen hem dienen!" Een derde maal wordt Jezus verzocht: nu om zich van de dakrand van de tempel te werpen en erop te vertrouwen dat engelen over hem zullen waken en op handen dragen. Jezus zegt: "Er is gezegd: 'Je zult de Heer, je God, niet op de proef stellen'".

De Heilige Geest komt niet zozeer tot uiting in allerlei vertoon van *bijzondere verschijnselen*, maar 1) in trouw aan wat er in de bijbel is geschreven en 2) in het in staat zijn onderscheid te maken tussen dat wat van God komt, en dat wat zijn oorsprong heeft in krachten die ons willen verwijderen van God.

Rick Benjamins geeft in de bundel *Liberaal Christendom* nog een mooie omschrijving van de Heilige Geest: "De Geest helpt ons om boven onszelf uit te stijgen, doordat we niet meer letten op ons eigenbelang of ons imago, maar beantwoorden aan de vragen van de tijd, van samenleving en van de mensen om ons heen." (p. 64) Waar dat gebeurt, waar we zo geleid worden in onze keuzen, in onze omgang met de mensen en de wereld om ons heen, werkt de Heilige Geest, wordt het leven van Jezus in ons bestaan opnieuw waar, en ervaren wij de werkelijkheid van God.

N.J. van Rijswijk

Voor de zieken *Moed*

Wat is moed?

Twee generaals, Laches en Nicias, zoeken naar een antwoord op deze vraag en daarom gaan ze ermee naar Socrates, de filosoof. Ze hebben het over wat jongens zoal moeten leren om te kunnen strijden. Socrates vraagt op zeker moment: wat wil je ze eigenlijk leren, wat is het uiteindelijke doel van al die oefeningen die jullie ze laten doen? Dat ze moedig zullen zijn, zeggen beide generaals. Goed, maar wat is 'moedig-zijn', vraagt Socrates.

Moed, zegt, Laches, is een bepaald uithoudingsvermogen van geest hebben.

Socrates denkt daar even over na en vraagt na een tijdje, of er ook situaties bestaan waarin moed niet volhouden of doorzetten is, maar waarin moedig-zijn juist betekent dat je ophoudt, je terugtrekt of zelfs vlucht?

Bestaat er ook zoiets als dwaze moed, domme flinkheid?

Dat geeft Laches toe en hij probeert het daarom nog nauwkeuriger te formuleren: misschien is moed 'volhouden op een verstandige manier'

Die omschrijving komt al meer in de buurt vinden ze.

Maar Socrates heeft er nog een vraag bij:

'Waarom zou je moed zo nauw willen verbinden met wijsheid, 'verstandig-zijn' ?

Wij hebben toch ook bewondering voor moed als die niet verstandig genoemd kan worden?

Tja, dat is inderdaad zo, geeft Laches toe.

En nu mengt Nicias zich in het gesprek.

Tot nu toe had hij geluisterd en mee gedacht met de sprekers. Moed, zegt hij, kunnen we misschien zo omschrijven: Moed is de kennis van wat je kunt vrezen en van wat je kunt hopen, zowel in tijden van oorlog als in elke andere situatie.

Maar volgens Socrates is ook hier nog wel een vraag bij te stellen, want iemand kan moedig genoemd worden zonder dat hij of zij precies weet wat de toekomst zal brengen. Er zijn veel gevallen waarin je wel zult moeten. De generaals hebben nog geen antwoord op hun vraag wat moed is, maar de luisteraar naar dit gesprek krijgt toch een vermoeden van wat moed/moedig-zijn kan betekenen. Moed is *kracht* als je onder ogen ziet waar je bang voor bent en wat je hoopt. Ten minste twee soorten moed heb je nodig bij het ouder worden en bij het ziek zijn. De eerste is de moed om onder ogen te zien dat ons leven kort is (zelfs al wordt je honderd jaar. En alle medische kennis en kunde is begrensd en zal dat altijd zijn, ook al heeft de medische wetenschap verbazingwekkende kracht om tegen de grenzen van de eindigheid aan te duwen). Onder ogen zien dus van de begrensdheid van het eigen leven

En dan eerlijk te onderkennen wat wij vrezen bij ons ouder worden of ziek zijn, en wat we in die omstandigheden hopen. Deze moed opbrengen is op zich al moeilijk genoeg. Je kunt allerlei redenen bedenken om hiervoor weg te duiken. Maar er is nog meer moed nodig voor die tweede soort moed. Dat is de moed om ook te handelen in overeenstemming met het antwoord dat je hebt gegeven op de vragen ‘waar ben ik bang voor?’ en ‘wat hoop ik te kunnen (blijven) doen?’

Het probleem is, dat we niet altijd precies weten wat verstandig is. En als het moeilijk is om te bepalen wat verstandig is, is het ook moeilijk om te bepalen wat je moet doen. Daarom helpen die twee hierboven gestelde vragen je misschien meer. Probeer te ontdekken wat het zwaarst voor je weegt: dat waar je bang voor bent, of dat wat je hoopt? Of, welke doelen heb je voor ogen als je tijd van leven inkort, wat ben je bereid daarvoor in te leveren om die doelen te kunnen realiseren en wat wil je beslist niet inleveren?

Ter afsluiting enkele regels die Remko van der Drift op 29 juni in het Nederlands Dagblad schreef. Hij is faalkundige en directeur van het Instituut voor Faalkunde. (inderdaad, met een F en niet met een T...)

“Het is tijd dat wij onszelf en elkaar leren ontkrampen. Dat we het ongezonde streven naar succes en perfectie loslaten. Ontkrampen is het leren omgaan met tekortkomingen en mislukkingen. Ze aanvaarden als volkomen normale onderdelen van het bestaan. Ontkrampen is jezelf toestaan om altijd te mogen leren in plaats van steeds maar 100 procent te moeten presteren. De Vlaamse filosoof en psychiater Damiaan Denys noemde het leren omgaan met tekortkomingen zelfs ‘de essentie van het mens zijn’. ‘Onze onvolkomenheden kunnen ons helpen ons te leren toespitsen, om niet te verdrinken in alle mogelijkheden en drukte.’ Om te kunnen ontkrampen hebben we ‘minder moet’ en ‘meer moed’ nodig. Moed om open te staan voor onze eigen waarden. Moed om tegenslag recht in het gezicht aan te kijken. Moed om milder, vriendelijker en begripvoller voor onszelf en elkaar te zijn. Moed om onvolkomenheden te aanvaarden.”

*Wij kunnen angst niet ontlopen.
We kunnen haar slechts veranderen in een metgezel die
ons tijdens al onze avonturen begeleidt.*

Susan Jeffers (1938 - 2012)

Verjaardagen in juli en augustus

09 Mevr. J. Folmer. Reddingsweg 7
20 Mevr. A. Westerhof-Pompstra. Burg. vd Bergstr. 3
21 Dhr. S. Rozendal. Pathmosstraat 3
27 Dhr. A. Holwerda. Ds. Hasperstraat 15
30 Mevr. G. Kremer- Haayer. Reeweg 13
29 Mevr. D. Holwerda-Colenbrander.
Gratia Susannastraat 6

Augustus

01 Mevr. S. Heeringa- Braaksma. Kerkelaantje 14
05 Mevr. R. Rozendal-Stavasius. Pathmosstraat 3
10 Mevr. G. de Pater- Hooghart. Reddingsweg 11
13 Mevr. C.F. Elles. Willemshof 3
15 Dhr. R.P. Visser. Willemshof 9
16 Dhr. M. Kok. Middenstreek 51
19 Dhr. R. Westerhof. Burg. vd Bergstraat 3
20 Mevr. R. Nieuwenhuis-Schuurman. Buterblom 5
28 Dhr. C. Hogervorst. Karrepad 9A

Hartelijk gefeliciteerd !!

Aan de overkant

Mw. P. Roemers
Verpleeghuis “Blauw Borgje”
Zonnelaan 8, 9742 BL Groningen

Mw. A. Koning-Klapwijk
De Waadwente / Punter 16
Birdaarderstraatweg 68 9101 DC Dokkum

Dhr. G.Grilk
De Waadwente / Schouw 15
Birdaarderstraatweg 68 9101 DC Dokkum

Mw. A.M. Reitsma-Bergsma
Zorgcentrum de Pol . Kamer 536
Vetkamp 85, 3862 J N Nijkerk.

Mw. C.L. Elles
Lindestede afd. De Striepe
Steenwijkerweg 49
8471 KZ Wolvega
Telefoon 0561-728816

Mw. J.H. de Jong-Hoving
per adres: De Skûle
Stationswei 12
9123 JZ Metslawier

COLOFON: HET KONVOOI

Redactie:

N. J. van Rijswijk
Middenstreek 53 - Telefoon 531269
E-mail: n.vanrijswijk@knid.nl

E. F. Valster
Langestreek 108 - Telefoon 531286

Coördinatie bezorging:

Th. Vlasma, F.H. Gasaustraat 19 - Telefoon 531164

Druk: info@rekladruk.nl tel. (0511) 457 190

Abonnement 'het KONVOOI'

€16,00 (per post €18,00)
Bankrekening NL80RABO0346186668
T.n.v. 'Konvooi' Gez. Kerken'
F. H. Gasaustraat 19 / 9166 RB Schiermonnikoog

Rekening nummer van de kerk:

Protestantse Gemeente Schiermonnikoog
Bankrekening Kerk: NL90RABO0346122953
Bankrekening Diaconie: NL77RABO0346157331

E-mail adres schiermonnikoogkonvooi@gmail.com

Internetsite:

www.kerkschiermonnikoog.nl

Kopij volgend nummer

Bij de redactie, vóór of op zaterdag 24 augustus.

Afbeelding op de voorzijde: Got Tjark
Pentekening door: R. ter Veer. (Haren Gr.)